

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 183

van **GWENNY DE VROE**

datum: 7 december 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Zeeschelde - Waterkwaliteit en visbestand

De Zeeschelde is het deel van de Schelde dat stroomt vanaf de sluis in Gentbrugge tot aan de Belgisch-Nederlandse grens. Daar vloeit ze over in de Westerschelde, waarmee ze het estuarium van de Schelde vormt. Op haar beurt is de Zeeschelde onder te verdelen in de Boven- en Beneden-Zeeschelde. De Zeeschelde is zo genoemd omdat dit deel van de rivier onder invloed staat van de getijden van de Noordzee.

1. Wat is voor de waterloop de Zeeschelde de kwaliteitsverbetering of kwaliteitsverslechtering van het water (fysico-chemische en biologische kwaliteit) voor het jaar 2023 of kan de minister de meest recente beschikbare gegevens en cijfers meedelen?
2.
 - a) Welke vooruitgang verwacht men de komende jaren?
 - b) Wanneer wordt een optimaal niveau van de waterkwaliteit verwacht?
3.
 - a) Op welke plaatsen is het visbestand op de Zeeschelde het grootst en op welke plaatsen bijna onbestaand en dat voor het jaar 2023 of kan de minister de meest recente beschikbare gegevens en cijfers meedelen?
 - b) Kan de minister de ligging van de staalnameplaatsen/meetplaatsen meedelen, een overzichtstabel van de totale vangsten weergeven en eventueel ook een tabel met de effectieve vangst per vissoort en per staalnameplaats?
 - c) Kan de minister dat vergelijken met (recente) vorige afvissingen?
 - d) Zijn er tijdens de verschillende afvissingsperiodes (merkwaardige) nieuwe vissoorten waargenomen en zo ja, welke vissoorten?

ANTWOORD

op vraag nr. 183 van 7 december 2023

van **GWENNY DE VROE**

1. De Zeeschelde is in het stroomgebiedbeheerplan (SGBP) 2022-2027 administratief ingedeeld in 4 Vlaamse waterlichamen:

- Zeeschelde I: de Ringvaart tussen de sluis in Merelbeke en Melle, en de Zeeschelde tussen Melle en de monding van de Dender;
- Zeeschelde II: de Zeeschelde vanaf de monding van de Dender tot de monding van de Durme;
- Zeeschelde III + Rupel: de Zeeschelde vanaf de monding van de Durme tot Antwerpen en het volledig traject van de Rupel;
- Zeeschelde IV: de Zeeschelde vanaf Antwerpen tot de Nederlandse grens.

De fysisch-chemische kwaliteit van oppervlaktewater wordt volgens de Europese kaderrichtlijn Water ingedeeld in 5 klassen: slecht, ontoereikend, matig, goed en zeer goed. Ook voor de biologische waterkwaliteit gelden deze klassen.

Het meest recente jaar waarvoor alle meetgegevens volledig afgewerkt en beschikbaar zijn, is 2022 voor de fysisch-chemische resultaten en 2021 voor de biologische. Ter vergelijking werden de gegevens van 2015 gebruikt.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: totaal stikstof, totaal fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) was in deze 4 Vlaamse oppervlaktewaterlichamen zowel in 2015 als in 2022 slecht.

De totale biologische waterkwaliteit was in 2015 slecht in Zeeschelde I, ontoereikend in Zeeschelde III+Rupel en Zeeschelde IV, en matig in Zeeschelde II. In 2021 was de biologische waterkwaliteit slecht in Zeeschelde I, Zeeschelde II en Zeeschelde III+Rupel, en ontoereikend in Zeeschelde IV.

2. a) De 4 waterlichamen van de Zeeschelde worden in het stroomgebiedbeheerplan (SGBP) voor de Schelde afgebakend als aandachtsgebied klasse 5. De goede ecologische toestand wordt verwacht na 2033, maar met potentieel voor sterke vooruitgang, mits uitvoering van de acties opgenomen in SGBP3 en SGBP4.

b) In de Zeeschelde verzamelt zich het water vanuit heel wat grote zijrivieren, zoals de Rupel, Nete, Demer, Dijle-Zenne, Boven-Schelde,... Aangezien de grote zijrivieren samenstromen, komen ook vervuilende stoffen uit deze verschillende gebieden samen en betekent dit een hele opgave om hier de goede toestand te behalen. Dit wordt bevestigd vanuit modelmatige doorrekeningen van de nutriëntenvrachten voor stikstof en fosfor.

In de Scheldevallei ligt een hele keten van natuurgebieden van Europees belang, namelijk het habitatrichtlijngebied 'Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent'. Het Sigmaplan zet onder meer in op het herstellen van het ecosysteem van de Schelde.

Het internationale karakter van de Schelde vraagt om een zorgvuldig afgestemd beheer. Dit verloopt via de Internationale Scheldec commissie (ISC). Federale en gewestelijke overheden uit België, Nederland en Frankrijk werken nauw samen aan

het waterbeheer van de Schelde. Zij bewaken onder meer de waterkwaliteit, stemmen maatregelen op elkaar af inzake overstromingen en droogtes van de rivier en overleggen hoe ze het best verontreinigingen kunnen voorkomen of bestrijden.

In de Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie (VNSC) werken Vlaanderen en Nederland samen aan een duurzaam en vitaal Schelde-estuarium.

3. In het huidige Vlaamse vismeetnet heeft het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) meerdere locaties op de Zeeschelde. De meetintensiteit verschilt van de rest van de bemonsteringen in het meetnet. De vistechiek is anders (ankerkuil voor pelagische vissen en fuiken voor bentische vissen) en de meetfrequentie is hoger. Er zijn immers drie (seizoensale) afvissingen per meetpunt. Er wordt ook jaarlijks gevestigd omdat de dynamiek van een estuarium heel hoog is. Op 6 locaties, waarvan 2 gelegen te Antwerpen, 1 te Bornem, 1 te Hamme, 1 te Zele en 1 te Wetteren, vissen we met fuiken en op 4 locaties, telkens 1 in Antwerpen, Hamme, Bornem en Beveren, bemonsteren we door middel van de ankerkuil.

De fuikgegevens zijn opgenomen in de INBO-visdatabank (VIS: <http://vis.inbo.be>). Voor een antwoord op de gestelde vragen onder 3. verwijzen we dan ook naar deze databank. De ankerkuilgegevens zijn voorlopig nog niet beschikbaar gesteld in de databank.

We verwijzen voor deze vragen ook naar de onderstaande rapporten:

- Beschrijving van de fuikgegevens van de Zeeschelde van 2020 zijn en vergelijking met voorgaande bemonsteringen: <https://www.vlaanderen.be/inbo/publicaties/opvolgen-van-het-visbestand-in-het-zeeschelde-estuarium-viscampagnes-2020>
- Vergelijking van de ankerkuilgegevens van 2020 met de vroegere gegevens: <https://www.vlaanderen.be/inbo/publicaties/monitoring-van-de-visgemeenschap-in-het-zeeschelde-estuarium-ankerkuilcampagnes-2020>
- De visbestanden op de Zeeschelde 2022 zijn weer terug te vinden in het geïntegreerd datarapport MONEOS van het INBO: Toestand Zeeschelde 2022: Monitoringsoverzicht en 1ste lijnsrapportage Geomorfologie, diversiteit Habitats en diversiteit Soorten. Vanaf p. 72: <https://pureportal.inbo.be/nl/publications/moneos-ge%C3%AFntegreerd-datarapport-inbo-toestand-zeeschelde-2022-mon>